

PAPP LAJOS:

KERESZTÚT

(változatok az „Elmegyek, elmegyek...” kezdetű népdal dallamára)

Elmegyek elmegyek

aszíattól a székig
udvaron a faltól
el a kerítésig
s lépkedvén anyámmal
majd az iskoláig
Apámmal elmegyek
szerelmem házáig
Hullatja szirmait
a pipacs virága
Óvéle indulok
magunk-udvarába
Aztán halványodik
búzavirág kéke
Amott a fákon túl
utam véget ért-e?

Hosszú útra megyek

ki hogy tegnap jöttem
voltam tollpíhényi
az első örömben
Ki nevetni sírni
tanulatlan tudtam
Kavics gurulása
eddig-való utam
Szánom hosszabb útra
magamat magamnál
köröcskéző gyöngé
csak-én-igazamnál
Tudom hogy ez rendelt
s hozzám mért adósság
Amott a fákon túl
idegen az ország?

Hosszú út porából

az útnak szeléből
sár léssen a forrás
csöndesedéséből
el- és kifáradó
iramodásából?
Mi marad az ember
nagy akarásából?
Mi lesz a meggyújtott
sugaras szavakból?
A bennem támadó
vértlen sugarakból?
Melegük megmarad
ha vége a nyárnak?
Amott a fákon túl
fagy-virágok várnak?

Köpponyeget veszek

ha már így adódott
Hogy útnak eredjek
mint parttól eloldott
csónak a vízekre
bizón magát-sorsát
Esteledvén elfogy
a fény mint a jóság
Vihar el ne érjen
döntögető széllel
s vervén jégostorral
villámos veszéllyel
Utak vándorának
kijut minden bajból
Amott a fákon túl
béke lesz a zajból?

Búval és bánattal

tarisznáznak engem
szeretetlenül is
akiket szerettem
Mások takargatnák
szemem hogy ne lássak
ha utamba vesztő
sötét gödröt ásnak
Fékeim ledobtam
égő tüzet ettem
forrásvizet ittam
de megkönnyebbedtem!
Nem tudok már várni
időm sincs pihenni
Amott a fákon túl
lehet tovább menni?

Kizsinórozottam

a földet hol állok
Birtokom végül egy
kicövekeltek árok
Földdél szelídülnek
testemből a mérgek
élek minden által
mi belőlem éled
Látható leszek egy
láthatatlan ágyon
kívül téren-léten
időn s fényen-árnyon
A végső bizonyosság
tenyerében alszom
Amott a fákon túl
ki őrzi meg arcom?

Sűrű könnyeimmel

ki lát vad esőkben
ki hall majd nevetni
mikor nyit köröttem
zöld ajtóit tárva
a feltámadt élet?
Voltam-e ki ha már
nincs is tovább élni?
Marad-e belőlem
mint dalból a dallam
egy hangnyi emlék a
világ-zúrzavarban
tettem-e csak egy szót
a minden-beszédhez?
Amott a fákon túl
mit mond aki kérdez?

Kigomboztattam

ez útikabátot
poroszka kedvemben
vígán dudorászok
Ha itt-ott megállok
parton erdőszélen
megfürdöm százszor is
a patakozó szélben
Akaratom erőm
immár törhetetlen
Kicsinyes pörökből
magamat kivettem
Amott a fákon túl
dalom megteremne?
Szög jaj ne fúródjon
két kitért kezembe

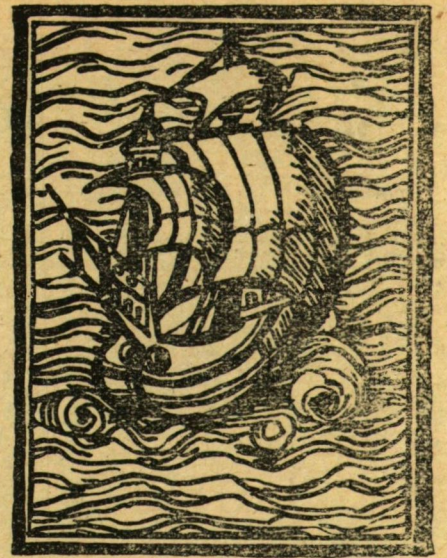
Rigai vendégség

Persze nem mindenki a TV rabja, különösen a fiatalok nem. A fiatalok Rigában is fiatalok. Tanulnak, dolgoznak, lelkesednek, vitatkoznak, szeretik és hallgatják a legmodernebb tánczenét és a klasszikusok közül főként Chopint, szeretik és csalódnak, hogy újra szerethessenek. A hosszú haj és a farmer ugyan nem divat, de ez a fiatalságukból úgy hiszem semmit nem von el. Izlésesen öltözködnek. Különösen a lányok. A karcsú, szőke, gyönyörű arcú lányok, akiket a szépségük önmagában is rendkívül elegánssá öltöztet. Úgy a fiúk, mint a lányok közös tulajdonsága, hogy nagyon sokan tanulnak közülük. A két és félmillió lakosú Szovjet-Lettországban ötvenezer középiskolása és harmincötezer egyetemi hallgatója van. Csúpan a rigai műszaki főiskolán hétezer hallgató tanul, érdekes, hogy ennek 40%-a lány. A tanulmányi követelmények magasak és ezt — a bukási arányból következtetve — a lányok bírják jobban. A fiúk szerint súlyos tévedés lenne azonban ebből messzemenő következtetéseket levonni.

Nagyon tetszett az a lelkes, átgondolt és eredményes tevékenység, ahogyan a Komszomol bizottságok küzdenek az ún. szakbeszűkülés ellen. Véleményük szerint a szakbeszűkülés veszélye nem a tanulmányi követelmények tömegéből, hanem a lustaságból fakad. Collégiumi Artium szerű formában foglalkoznak esztétikával, etikával, zenével és népművészettel. A népművészet szeretetét külön is hangsúlyoznom kell. Az általános iskolás apróságoktól a diplomázó egyetemistákig mindenütt találunk alkalmat arra, hogy megismerkedjenek a lett, az orosz, a litván, az észti népdalokkal, táncokkal és azután ezeket iskolában, üzemben, ünnepeken, baráti összejöveteleken éneklék, táncolják. Gyakran kimennek a város mellett levő Skansenbe, a skandináv nevű szabadterti partmúzeumba, amely a letűnt évszázadok népi építkezésmódját összegyűjtve mutatja be, és ott az évszázadok hangulatában elnótáztatnak. Az egyetemisták egy-egy sikeres vizsga után mindig kimennek a Skansenbe, persze némi alkohol társaságában. Kérdezték nálunk, hogy ünneplik az egyetemisták a sikeres vizsgát. Embere válogatja — mondtam, az alkohol és a nóta nálunk is elfogadott forma, de Skansenünk nincs.

Tulajdonképpen rendkívül kézenfekvő, mégis a meglepetés erejével hatott, hogy a hét rigai felsőoktatási intézmény hallgatói szoros kapcsolatot tartanak egymással. Például gyakran, minden szervezés nélkül, az érdeklődésnek megfelelően látogatják egymás — főként tudománytörténeti témájú — előadásait, a különböző Komszomol-rendezvényeket, de gyakori vendégek egymás klubjaiban is.

És még valamit az egyetemistákról. Hasonlóképpen, mint nálunk, nem sok szabadidővel rendelkeznek. Ennek ellenére ők is találhatnak lehetőséget egyéni programokra, amikor annak szükségét érzik. Csak el kell látogatni az egyetemi klubokba, színházakba, mo-

zikba, megfelelő diszkrécióval alkonnyattájt az óvárosba a szerelmesek városszerte tiszteletben tartott birodalmába, vagy a házasságkötő terembe, ahol havonta egy-két egyetemista házasság mindig megkötöttik...

A múlttal, a régivel kezdtem, a maival, a fiatalokkal fejeztem be, akik éppúgy szeretik városukat, mint az idős rigai lokálpatrióta, aki az express folyosóján beszélt oly büszke örömmel az ősz városról, ahol minden megvan, aminek egy fővárosban lenni kell. Csak zaj, rohanás, tülekedés nincs. A nyolcszázézer nyugalmat kedvelő, békés, barátságos lakos nap, mint nap családias hangulatú, harmonikus „kisvárossá” varázsolja Rigát. És ez a harmónia tulajdonképpen a város igazi szépsége, az idegen vendéget megragadó varázsa.

DR. MÉSZÁROS REZSŐ

Színfoltok Tanzániából

Tanzániában az emberek élete sok tekintetben más és számunkra sok érdekesség és furcsaság van. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy a környezet, a körülmények, történelmi fejlettségi fok szintén más és ezeket figyelembe kell venni. Ezek közül néhányat szeretnék megemlíteni.

NEMZETTÉ VÁLÁS Tanzániában is, mint sok volt gyarmati területen, a törzsi társadalmi szervezetség most van felbomlóban és az egységes nemzet kialakulóban. Rendkívül nehéz és hosszadalmas folyamat a tanzániai 120 különböző törzset, eléggé eltérő nyelvvel, szokásjoggal, szokással stb. integrálni, összekovácsolni egy nemzetté. Ezt a célt szolgálja sok minden, s ezek közül néhányat megemlítek. Az csak természetes, hogy a pénzekben (tanzániai shilling) Nyerere elnök képe van, minden közhivatalban és boltokban, műhelyekben, gyárakban az ő képe és az elnökök képei. Sőt Ugandában és Kenyában láttam, hogy színes férfi ingek

(Folytatás a 11. oldalon)

LOVAK

Szávay István
fotografikája

